

תת"ע 4137/11-19 - מדינת ישראל נגד אייל אבולפיה

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 4137-11-19 מדינת ישראל נ' אייל אבולפיה

לפני כבוד השופטת שרית קריספין
המשיבה:
נגד
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ביטון
המבקש:
אייל אבולפיה

החלטה

בפני בקשה להטלת הוצאות המבקש בתיק זה, על המשיבה, מכוח הסמכות הקבועה בסעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין).

הרקע העובדתי

ביום 3.4.19, נרשמה כנגד המבקש, עורך דין במקצועו, הודעת תשלום קנס, בגין עבירה של אי ציות לתמרור 818, בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה.

המבקש פנה בבקשה לביטול הדו"ח, מהטעם, כי התמרור אינו חוקי, סורב והגיש בקשה להישפט בגין הדו"ח.

במועד ההקראה, 22.12.19, התייצב המבקש וטען: **תלויה ועומדת בקשה לפי סעיף 74 לחומר חקירה. הבקשה הזאת רלוונטית בעיקר לאיך יסתיים ההליך לא מבחינת הכרעה או שאולי גם. המקום שבו הרכב חנה בתוך שכונה פנימית בעיר גבעתיים. כשנה לפני אותו מועד, אני פניתי בעצמי לראש העירייה, אמרתי שיש טעות בסימונים, המקום צריך להיות מסומן בכחול לבן. זה היתמרות של המשטרה. כשיושבת נציגת המשטרה בוועדת התמרור ויודעת שהתמרור בוטל ורק מסיבות טכניות לא נצבע כחול לבן ויש לי הודעות מראש העיר, ממנהל מחלקת פיקוח שהמקום מותר בו ואוטוטו צובעים את זה. הם מאשימים אותי על התמרור. הנטל עלי ולא אני צריך להיות נוכח בישיבות הועדה ולהביא פרוטוקולים. אני מבקש לקבוע את התיק לשמיעת הוכחות. אבקש לציין טענה נוספת, שישנה מדיניות אכיפה באדום לבן בעיר גבעתיים שעל פי המדיניות המשטרה לא אוכפת אדום לבן אלא העירייה, מלבד מקרים של הפרעה לתנועה. לא בכדי טוען השוטר בדו"ח שלו שהיתה הפרעה לתנועה. אני לא מבקש הגנה מן הצדק, יש תמרור מסויים. אבל לחילופי חילופין, יש מדיניות אכיפה ולא לאכוף אדום לבן בדוחות עירייה ולא בכדי ש - 40 דוחות**

שקיבלתי המדינה מבטלת.

נוכח כפירת המבקש, נקבע התיק לשמיעת ראיות ליום 23.1.20, כאשר עובר לדיון, ביום 19.1.20, הודיע המשיבה על חזרה מאישום וכפועל יוצא, הוריתי על זיכוי המבקש מהמיוחס לו בכתב האישום.

ביום 4.2.20, הוגשה הבקשה שבפני ותגובת המשיבה ניתנה ביום 17.2.20.

בתמצית, טוען המבקש כי היה על המשיבה לבדוק את חוקיות התמרור, מיד עם פנייתו הראשונית בבקשה לביטול הדו"ח ומשלא עשתה כן ובחרה להמשיך בניהול ההליך, עד שלבסוף, זוכה מהמיוחס לו, יש מקום לחיבה בהוצאות הגנתו, סך של 5635 ₪.

המבקש הסתמך על החלטת בית המשפט המחוזי, בעפ"ת 20513-01-20, בעניינו של יקיר אלימלך, שניתנה לאחרונה על ידי כבוד הש' בן יוסף.

בתמצית, טוענת המשיבה, כי אין מקום להטיל עליה הוצאות, שכן הבקשה אינה עומדת בדרישות סעיף 80 לעיל וכי פעלה באופן יעיל וענייני, בניגוד למבקש.

לשיטת המשיבה, שהתייחסה גם לפסיקה רלוונטית, הרי שבנסיבות אלה, אין המבקש זכאי להוצאות על פי סעיף 80 לחוק העונשין ויש לדחות את הבקשה.

דין והכרעה

ברע"פ 4121/09, שגיאה נ' מדינת ישראל, סקר בית המשפט העליון את ההלכה הנוהגת באשר להטלת הוצאות הגנת נאשם על המדינה, בהקשר להליך בבית המשפט לתעבורה וקבע כך:

"מנוסח סעיף 80 לחוק העונשין עולות שתי עילות שבהתקיימן עשוי נאשם אשר זוכה בדיון לזכות בפיצוי. העילה האחת, עניינה כי לא היה יסוד להאשמתו של הנאשם, ואילו השניה עניינה בכך שהתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" ... אולם חשוב להדגיש כי "גם מי שחלף על פני אחת משתי משוכות אלה אינו זכאי לפיצוי אוטומטי. לשון הסעיף קובעת כי בית המשפט 'רשאי' (...) לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מאסרו או מעצרו". סעיף זה הוא אתר של איזון בין שיקולים נוגדים. מחד יש להביא בכלל חשבון הנזק שנגרם לנאשם בעקבות ההליך הפלילי שנכפה עליו... הליך פלילי מביא עמו פעמים רבות גם פגיעה בקניינו של הנאשם, באשר הוא כרוך ברגיל בעלויות כספיות ניכרות, בין אם על שום הצורך לממן את הוצאות ההגנה המשפטית, בין אם לאור פגיעה אפשרית ביכולת ההשתכרות של הנאשם, לאורך המשפט ולפעמים גם לאחריו. מאידך, יש להביא בכלל חשבון את האינטרס הציבורי המשמעותי באכיפת החוק. לציבור בכללותו יש אינטרס משמעותי כי גורמי אכיפת החוק יעשו את מלאכתם נאמנה ללא חשש, למען שמירתה של מדינת ישראל כמדינת חוק".

בית המשפט העליון קבע כי: "העילה "לא היה יסוד להאשמה" היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" בהעמדתו לדין ולא די בחוסר סבירות סתם .. גישתו של בית משפט זה היא שלרשויות התביעה מרחב שיקול דעת רחב ביותר בבחינת הראיות, ולכן התערבותו של בית משפט זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר הראיות תהא מצומצמת מאד, ותתאפשר רק מקום בו העמדה בדבר משקל הראיות תהא בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני".

במקרה שבנדון, לא מצאתי "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" ברישום הדו"ח למבקש, בגין העבירה שבנדון.

על פי גרסת המבקש עצמו, רכבו חנה בצמוד לאבני שפה שסומנו אדום - לבן, דהיינו, בניגוד לתמרור 818 ולא נטען על ידי המבקש כי מדובר בתמרור לא חוקי, שלא אושר כדין או שהוצב/סומן שלא על דעת הרשות המקומית, אלא נטען, כמפורט לעיל, כי ניתנה החלטה לשנות את הסימון במקום, שלא בוצעה.

יודגש, כי לא הוצגה בפני כל ראיה כי אכן הוחלט על שינוי הסימון במקום, קרי, על ביטול התמרור, עובר למועד העבירה.

מן האמור, ניתן לראות כי מדובר במקרה שונה לחלוטין מזה שנדון בעניין אלימלך לעיל.

באשר לעילה השנייה בדבר "נסיבות אחרות המצדיקות" פיצוי, קבע בית המשפט העליון בפס"ד שגיא, כי היא: "מתאפיינת בעמימות שנועדה להקנות לבית המשפט שיקול דעת רחב האם יש מקום להעניק פיצוי לנאשם שזוכה... ישנם שלושה סוגים של נסיבות: נסיבות שעניינן הליכי-המשפט בכללם; אופי זיכוי של הנאשם ונסיבותיו האישיות של הנאשם (נסיבות חיצוניות למשפט)".

בע"פ 1382/00 עמית בן ארויה נגד מדינת ישראל, התייחס בית המשפט העליון, לסוגיית פסיקת הוצאות בעבירות תעבורה ובפרט ביחס לעבירות תעבורה מסוג ברירת משפט בגין הנאשם בחר להישפט:

"הדברים האמורים נכונים במיוחד בנוגע לעבירות תעבורה מסוג של ברירת משפט. מדובר בעבירות קלות שעונשן קנס, והן אינן נושאות עמן סטיגמה פלילית. בהתחשב בכך, ונוכח השאיפה להקל את המאבק בעבירות התנועה הכוללות פוטנציאל לפגיעה בגוף וברכוש, קבע המחוקק סדרי דין מיוחדים של ברירת משפט, שתכליתם לעודד תשלום קנס ללא התדיינות, לפיכך תשלום הקנס נחשב להודאה באשמה, להרשעה ולנשיאה בעונש. לעומת זאת אם בחר המקבל הודעת תשלום קנס להישפט, הנטל על התביעה לשכנע כי ביצע את העבירה...זכותו של אדם לבחור במשפט ולהילחם על חפותו גם בעבירת תעבורה, ואולם הבחור להישפט נוטל על עצמו סיכוי לזיכוי אל מול סיכון שיהיה עליו לשאת בהוצאות משפט...במקרים שבהם זוכה הנאשם זיכוי "טכני" מחמת היעדר הוכחה, כגון כאשר לא הצליחה התביעה להביא עד מרכזי, או כאשר לא נמצאה הראיה הטובה ביותר להוכחה בלא קביעה פוזיטיבית כי הנאשם לא ביצע את העבירה, הרי ככלל ובהיעדר נסיבות חריגות, כגון התרשלות של ממש מצד התביעה, לא ישופה הנאשם בגין הוצאותיו. זוהי בעינינו נוסחת האיזון הראויה בין זכותו של אדם להגנה במשפט לבין האינטרס".

ברע"פ 7452/13 פלס נגד מדינת ישראל, נקבע:

"... בית המשפט רשאי (ולא חייב) לפסוק פיצוי והחזר הוצאות הגנה, כאשר מתמלאים, למצער, שני תנאים מצטברים: (א) הנאשם זוכה; (ב) והתקיימה אחת מבין שתי העילות המוזכרות בסעיף: (1) "לא היה יסוד להאשמה", או (2) שנמצאו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" (להרחבה בנושא ראו: ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל (15.01.2013); ע"פ 1382/00 בן ארויה נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 714, (2002) (להלן: עניין בן ארויה)). הנטל להוכחת קיומן של אחת משתי העילות הנזכרות בס"ק (ב) שלעיל רובץ על המבקש....מעבר לאמור בפסקה 6 שלעיל - איננו סבורים כי קיימות פה "נסיבות אחרות המצדיקות" פסיקת פיצויים והוצאות הגנה. המבקש הואשם בעבירת תעבורה, מהסוג שאיננו נושא עמו סטיגמה פלילית, וההליכים שנהלו לא גררו פגיעה ממשית בזכויותיו של המבקש (עניין בן ארויה, בעמ' 719), מה גם שזיכויו של המבקש לא התבסס על ממצאים פוזיטיביים בדבר העדר אשמה. המבקש זוכה, בסופו של יום, מסיבה "טכנית" בלבד, וכלל הנסיבות במכלול אינן מצדיקות פיצוי המבקש או שיפוי (עניין בן ארויה, בעמ' 718-719)".

עוד נאמר בפסיקה, כי על בית המשפט לשקול גם את אופן התנהלותו של המבקש, בטרם מתן ההחלטה בבקשה על פי סעיף 80 לעיל - ראה לעניין זה ע"פ 8167/12 פלוני נגד מדינת ישראל, ע"פ 7235/16, כהן ואח' נגד מדינת ישראל ועוד.

לא מצאתי בנסיבות המקרה כל עילה המצדיקה פיצוי המבקש בגין ההליך שהתנהל בפני.

המבקש טען, מתחילת ההליך המשפטי, כי יש בידיו ראיות לתמיכה בטענותיו, כגון הודעות מראש העיר, אך נמנע מהצגתן ובחר לנהל מספר הליכים מקבילים, בקשה לקבלת חומר חקירה בפני מותב מקביל, ערר בפני בית המשפט המחוזי וכל זאת, עת יכול היה, לכאורה, להציג את ראיותיו כבר בדיון הראשון ובסבירות גבוהה, היה בכך כדי לייתר את המשך ההליכים נגדו.

מן האמור, אני סבורה כי המבקש יכול היה להקטין, באופן משמעותי ביותר, את הנזק לו הוא טוען, בפעולה פשוטה, תוך שימוש בראיות אשר נמצאו בידו מראשית ואם לא עשה כן, אין לו להלין אלא על עצמו.

בית המשפט העליון ציין כי ההליך בבית המשפט לתעבורה מצוי ברף התחתון של פגיעה בזכויותיו של נאשם.

עוד אמר בית המשפט העליון בעניין שגיא: "בסיכומו של דבר, חשוב לחזור ולהדגיש כי סעיף 80 נוקט בנוסח כי בית המשפט "רשאי" לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו. המילה רשאי איננה בגדר סרח עודף מילולי מיותר, היא באה לסייג ולהקנות לבית המשפט שיקול דעת בגדרי סעיף 80, בו שיקולים רבים מתחרים על הבכורה, ולמתן הפיצוי יכולות להיות השלכות רוחב שיש להביא בכלל חשבון".

בנסיבות שפורטו לעיל, לא מצאתי כל טעם המצדיק הטלת הוצאות על המשיבה.

לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, א' אדר תש"פ, 26 פברואר 2020, בהעדר
הצדדים.